

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5543/2020
Гзп1 18/2020
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јован Кумборовић, адвокат из ..., против тужене Општине Сјеница, коју заступа Општински правобранилац, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене и о захтеву за преиспитивање правоснажне пресуде Републичког јавног тужиоца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1437/19 од 11.04.2019. године, на седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1437/19 од 11.04.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈАЈУ СЕ ревизија тужене и захтев за преиспитивање правоснажне пресуде Републичког јавног тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1437/19 од 11.04.2019. године и пресуда Основног суда у Сјеници П 80/18 од 13.11.2018. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди према туженој да тужилац на основу одржаја власник на к.п. бр. .../... уписане у ЛН бр. ... КО ..., што је тужена обавезана да призна и трпи да се тужилац упише као власник парцеле, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сјеници П 80/18 од 13.11.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено према туженој да је тужилац на основу одржаја власник к.п. бр. .../... уписане у ЛН бр. ... КО ... што је тужена обавезана да призна и трпи да тужилац се упише као власник парцеле. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 69.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1437/19 од 11.04.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права с предлогом да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, Републички јавни тужилац је поднео захтев за преиспитивање правноснажне пресуде.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је прихватио одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), јер постоји потреба за уједначавање судске праксе с обзиром на предмет спора у вези са стицањем права својине путем одржаја.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 408. и члана 423. ЗПП, у вези члана 425.ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да су ревизија тужене и захтев за преиспитивање правноснажне пресуде основани. У претежном делу наводи захтева за преиспитивање правноснажне пресуде су и наводи ревизије тужене.

По оцени Врховног касационог суда у конкретном случају дошло је до повреде закона на штету јавног интереса, због чега је основан захтев за преиспитивање правоснажне пресуде, те је Врховни касациони суд одлучио једном одлуком о ревизији и о захтеву за преиспитивање правноснажне пресуде.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, оцу тужиоца је, од стране Пословног савеза у Сјеници, додељен на коришћење једнособан стан у ..., место ... и башта, врт, воћњак, пашњак и виноград на к.п. бр. .../..., уписане у ЛН бр. ... КО ..., за њега и чланове његовог породичног домаћинства, супругу, ћерку и сина (у овој парници тужиоца). На наведеној парцели прво је правни претходник тужиоца дозидео стан, а касније тужилац изградио нови стамбени помоћни објекат. Наведену парцелу тужилац и чланови његовог домаћинства су оградиле и несметано користили. Након што је давалац стана на коришћење престао да постоји, парцела је уписана као јавна својина, власник Општина Сјеница. После смрти оца, тужилац је, као тестаментални наследник, на основу решења Општинског суда у Сјеници О 81/03 од 18.10.2004. године наследио право коришћења на предметном стану.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су, оцењујући да је тужилац наслеђем права коришћења стана стекао и право коришћења на парцели на којој је стан изграђен, закључили да је тужилац као савестан држалац стекао право својине на наведеној парцели по основу одржаја у смислу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, протеклом рока од 20 година. Како је

тужба, којом је ова парница покренута, поднета суду 21.03.2018. године, од 1996. године до покретања парнице протекао је законом прописан рок. Наиме, према ставу из побијане пресуде брисањем члана 29. Закона о основама својинскоправних односа, који се примењује од 30.08.1996. године, одржајем се могло стећи право својине и на непокретностима које су у државној, односно јавној својини под условима прописаним наведеним Законом.

Основано се ревизијом и захтевом за преиспитивање правноснажне пресуде указује да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права. По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 28. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком десет година (став 2.), да савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.). Чланом 30. ставом 1. истог закона прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај, док је чланом 72. истог закона прописано да је законита она државина која се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1.), а да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2.). Пре измена Закона о основама својинскоправних односа, на непокретностима које су у јавној својини није се могло стећи право својине одржајем, док се почев од 04.07.1996. године од измена наведеног закона одржајем могло стећи и право својине на непокретностима које су у јавној својини под условима прописаним одредбом члана 28. истог закона.

Полазећи од садржине наведених законских одредби и утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд оцењује да у конкретном случају нису испуњени услови за стицање права својине спорне непокретности одржајем.

Одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права на основу државине одређеног квалитета и протеком одређеног рока. За стицање права својине одржајем потребна је законита и савесна државина ствари и протек рока од десет година за непокретне ствари или савесна државина ствари и протек рока од 20 година за непокретне ствари. Закон о основама својинскоправних односа одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна, а држалац мора бити савестан за све време трајања одржаја. Дакле, савесност државине је основни услов стицања права својине ванредним одржајем, тако да несавесна државина не води стицању права својине без обзира на протек времена. Савестан држалац је онај који непокретност држи у уверењу да је њен власник, а да није знао, нити је према околностима случаја могао знати да непокретност коју држи није његова. У конкретном случају, супротно закључку нижестепених судова, према утврђеним чињеницама тужилац је, као и његов правни претходник-отац, знао да на додељеном стану и парцели на којој се стан налази има само право коришћења, јер је оцу стан

уговором био додељен на коришћење, а оставинским решењем тужилац је наследио право коришћења стана, из чега произлази свест о чињеници да су стан и парцела у државној, односно јавној својини, што је тужилац знао и није му могло остати непознато. Због тога је тужилац, као и његов правни претходник, био несавестан, те нису испуњени услови прописани чланом 28. став 4. у вези члана члана 72. став 2. ЗОСПО за стицање својине одржајем. Чак и у ситуацији да је тужилац власник стана који се налази на спорној парцели, он би имао само право коришћења дела парцеле који је неопходан и нужен за редовну употребу, са могућношћу стицања права својине на том делу у складу са законом, али код утврђења да је спорна парцела површине 5ха 98а 36м2 то му ни у том случају не би припадало право коришћења односно својине целе парцеле.

На основу изнетих разлога, применом члана 416. став 1. у вези члана 424. и 425. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Туженом нису досуђени трошкови поступка, јер није поставио јасно одређени захтев са опредељеном врстом и износом трошкова за које тражи накнаду у складу са чланом 163. став 2. ЗПП, а туженом не припадају трошкови одговора на ревизију, јер исти у смислу члана 154. ЗПП, нису били нужни, због чега је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић